

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:

Egész évre 4 frt — kr.
Félévre 2 frt — kr.
Negyedévre 1 frt — kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan számítunk.

Hivatalos hirdetéseknek 100 szög 1 frtért közöltetnek.

Kincstári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Steinfeld Jenő.**

SZERKESZTŐSÉG

ÉS
KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közl. menyek s az előfizetési pénzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:

Sárospatak, Kovács-utca 175. sz.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Bérmentetlen leveleket nem fogadunk el.

Ny. ltrér minden sora 20 kr.

Méhészetünk.

(6.) A kenyértermények ezidőszerint a termelés költségeit sem lefedő árai folytán a mezőgazdasággal foglalkozó birtokosok és bérlők országsszerte igen válságos helyzetbe kerültek, annál elviselhetetlenebb helyzetben vannak Sárospatak mezőgazdái, kiknek különösen a terjedelmes alsó határban már a termőföld különbözőségénél, a kis birtokosok földjeinek kis parcellákban lett felosztásánál, de — főleg azoknak a gazda lakhelyétől való nagy távolságánál fogva — földjeik megművelésére aránylag több időt és munkát kellett fordítani, tiszta jövedelmet csak rendkívüli bőtermő éveken tüntethetnek elő.

Ily körülmények mellett nagyon is indokolt, hogy a kis gazdák csere vagy vétel útján néhány holdnyi területet össze gyűjtvé, tanyai gazdaságokat létesítsenek, a mint ezt a praktikus szentesi gazdák — jó számítás alapján — már is szerencsésen gyakorolnak.

A tanyai gazdaságnak azon nagy előnye van, hogy a gazdák és hozzátartozóik minden idejüket hasznosítani képesek, továbbá a legelbterjedtebb gazdálkodást üzhette, földjükből, majorsági udvarukból, és környezetet vidékük növényzetéből a lehető legnagyobb hasznot huzhatják. Ilyen a többek között a méhtenyésztés; a szorgalmas méheknek még a legrímivebb lakokat, szállást adva, azokat e nagy határ virányára boesájtják, hogy ott is arassanak, hol gazdájuk sem nem szántott, sem nem vetett.

Ezen előnyön kívül, miszerint idegen területről pénzt csinálhatnak, még azon előnyben részesülnek, hogy a méhek a növények hirtelén szedve, azok nagyobb magterhelését előmozdítják valamint, hogy a háztartásuknál szükségű édes anyaghoz ingyen jutnak.

A legrégibb időkben, a mikor a nád-méz és a répacukor gyártása még nem divatozott, az emberek ételeik és italaik jobbizívé tétele ezéjából csak is mézet használtak; jelenleg időnkben a méz a czukor által nem érdemelt háttérbe van szorítva.

A répacukor a gyomort megterhelvén, emésztési zavarokat okoz és a fogakra rosz hatással van, a hamisítatlan, természetes méz pedig a vérkeringést előmozdítja, meleget idéz elő, kedvező hatással van a bőrtvékenységére, a fogak külső fényes mázat nem támadja meg; az idős emberek betegségből, ha fellábadtak, és a gyermekek táplálásánál a méz kitűnő hatással van. A gyorsan fejlődő, sápadt színű, gyenge gyermekek nagy vágyat éreznek az édesesége után, a méz, nagy szőlőcukor tartalma és légeny mentesége folytán könnyebben emészthető, a vérrrel gyorsan keveredvén, az életerőt hathatósan emeli, ezeknél fogva, különösen télen, nincsen hathatósabb táplálék, mint a mézzel édesített kenyér, mit alaposan tudva a német birodalmi és az amerikai anyák gyermekeiknek, lábadozó beteg és magas koru család tagjaiknak legalább kétszer napjában a masod reggelire és ozsonnára ezen kitűnő és hathatós, ezen felül legolesőbb táplálékot szolgáltatják.

Sárospatak, különös körülményeinél fogva, a kollegiumba messze vidékről össze gyűlkeezett fiatalabb koru tanulók által örömet elfogyasztandó méznek szükségelt nagyobb mennyiségét is képes lenne előállítani azon kiválóan kedvező helyzetében, hogy alsó határját a méh tenyésztésre kiválóan hivatott, sőt elég bőseges jövedelmi forrásul indokolt is, csak a meglevő anyag fejlődésére hozzá kell látni.

E város területén a méh családok számát 300-ra becsülöm, hanem megülhetne 3000 is. A mi körülményeink valósággal sajátságosak! A IV-dik országos méhészeti kerület vándor tanítója kötelezeten Sárospatakon tartozván lakni, és mi ezen intézkedésnek nyomát és hasznát eddig nem tapasztalhattuk; pedig a vándor tanítónak itt igen halás talaja és közönsége van; az okszerű méhészeti előadások és a gyakorlati fogásokban való oktatásért e város mezőgazdasággal foglalkozó lakosai csak elismeréssel fogadják az állam ez ügyben gondoskodó missióját.

××××××××××××××××××××××××

VEGYES HIREK.

○ **Eljegyzés.** Turián Gábor bodroz-halászi körjegyző, e napokban váltott jegyet Peczák Márta szomszónnyal. Labos Elek tisztartó sógornójával Papinán. Üdvözlét!

○ **A sárospataki ipartestület** február hó 23-án szépen sikerült jötekönyezéu tanezmulatságot rendezett. Altalanos fesztelén jövedv tartotta össze a mulatókat egész reggeliz s a táncznak is csak hat órákor szakadt vege. Hogy

TÁRCA.

Szomorú történet.

(Elbeszélése).

— A »Sátoralja« eredeti tárczája. —

Az egész Kerepesi úton alig lehetett egy-egy lézengő alakot látni, mintha meghalt volna az a tenger sok ember, ki ott lakik, csak egy-egy rendőr kopogása hallszik, vagy egy tot munkas kurjantása, a mint beleordít a ködös, hideg éjszakába s aztán eszoszog a síkos, nedves aszfalton végig, míg utoljára csak ennek is úgy hallszik lépése, mint egy suttyogás.

Halk, száraz köhögés rezeg végig az útezen; egy magas, száraz, esontos alak lepdel a hazak oldala mellett, egy nő, kopott, fekete ruhában; egy vékony kendő van a vállára vetve. Egész megjelenése olyan, mint egy felleg arnyeka, mikor künn a mezon átút fejünk felett. Arca beaett, sárga, a kezek fehérek, ranezosak, telve kek erekkel. A szem bagyadt, fénytelen. A nő nagyokat lépve halad s végre betér egy keskeny útezen, átmege a Király-útezába s egy szemetes kis útezába fordul. Ez a szemetes, kis

átjáró, a Petőfi-úteza. Oda vezet ki a szép Andrássy-útra, Budapest egyik büszkeségére.

Fény és arny, tisztaság és moosok még soha sem találkoztak olyan kriváon, mint itt. Zsib-árások, kiabáló, larmázó emberek lakása a nagy költő nevére keresztelt útezában!

Szemnyfolt, melyet nem akar letörölni senki; beteges tag, melynek nem akar orvosa. A nő megáll egy kapu előtt s esőnget, esőnget egy-egy, kétszer, háromszor is, míg végre kijön a hazmester s kaput nyit.

— Mar megint ez a nő — dűnnyög az elhizott kapus s becsapja mérgesen a nagy, vas kaput s rafordítja a kulcsot.

— Mindig éjfel jön haza, fogadom, a részeges úr után jart: ezudár nepeg — morogja: rongyosok! ezudarok! nem fizetnek, nincs nekik, ezudarok!

A nő felmege a lépesón negyedik emeleti lakásába s labújjhegyen mege végig a nagy szobán, hogy ágyához jusson.

Még más ket család lakik abban a szobában, kiket a nyomor tett közös barátta. Ott előkereste zsebéből a kis gyertyavéget, letéve az ágy labára, hamarosan levetkőzött. A szomszed ágyban egy nagyon öreg, beteges asszony mozog, köhög, tördeli a szavakat.

— A levegő nehéz, fojtó; valami keserű szag

van az egész szobában; a gyertya fenyve alig ad egy kis világosságot.

Szakadozott, piszkos takarók az ágyakon; egyikre-másikra ravetve egy-egy elnyútt ruhadarab, hogy melegét adjon az is.

A nő végig néz még egyszer a szobán, aztán elfutja a nagyon is megfogyott gyertyavéget, hogy betakarjon a sötétség mindent.

A beteg, öreg asszony még mindig hőrög, nem tud aludni, a levetett ruhak felszálló gőze rafeküdt a mellére; nyomja, kinozza, hogy még jobban szenvedjen. . . Az a nő, ki most jött haza, ki a kis gyertya véget egette, szinten elalszik. Nem nyomja lelket mar az ismeretlen csel vágya, az a esodálatos, mégis annyira közönséges kiszenvedes, a mit életnek nevezünk.

A Kerepesi út egyik zugkoresmájában miut a nőnek férje. Magas, de azért megörbült alak, vigyorgó arczeval, fekete fogakkal. Részeg már, de nem kiabál, nem ordít a részegkek szokása szerint; csak néz, néz egy pontra, hatradólve egy széken. Azt a lámpafenyít nézi, mely a sötét, ronda helyiséget megvilágítja.

Előtte az üveg, kortyint néha egyet-egyet s aztán néz, bamul tovább vigyorgó, hülye arczeval; ugyanaz a mosolygás, ugyanaz a butaság

kik voltak ott, feljegyezni nem tudtuk, de hogy anyagilag is szépen sikerült, igazolja az, hogy a tiszta jövedelem 50 forint. Felülfizettek: Neumann Péter 3 frt, Dobosi Papp Ferencz 4 frt, Pazuha Andrá 1 frt, Niezner Ferencz 1 frt, Morbacher János 1 frt, Steinfeld Jenő 1 frt, Dr Ballagi Géza 14 frt, Dr Kondor Miksa 1 frt, Pavletits György 1 frt, Majáta I. 1 frt Trstyánszky K. 4 frt, Szepesi István 1 frt, Galgóczi Barna 1 frt, Margules F. 1 frt, Kádár Gyula 3 frt, Finyik Antal 3 frt, Dr. Kun Zoltán 4 frt, Petsár János 2 frt, Haas Zsigmond 1 frt. Összesen 51 frt.

○ **Bodrog-Olaszi község** volt úrbéreseinek megengedte a földmivvelésügyi miniszter, hogy a tulajdonukat képező s gazdasági művelésre alkalmas erdőterület fejeben kihatósított erdőterületnek a Bodrog mentén fekvő részét, a legelő terület fejeben kiadott „Borzető” nevű erdőterület megfelelő részével kicserélhesék, oly feltétel mellett azonban, hogy a közös állapotban fentartott s rendezésre gazdasági üzemterv szerint kezelendő erdőtest határait csel-szerűen kikerekíteni és az üzemtervet legalább akkora kiterjedéssel bíró területre elkészíteni kötelesek, mint a mekkora erdőterület erdő-illetőség fejeben kaptak.

○ **A vármegyei szegényalapló** a szegények ellátására és segélyezésére fordított összegek iránti 30%-os kártalanítás fejeben a következő községek részesítettek: Gesztly 57 frt 60 kr; Tállya 8 frt 70 kr; Keszytén 1 frt 50 kr; Köröm 1 frt 80 kr; Hernád-Kak 1 frt 50 kr; Golop 7 frt 20 kr; Szada 1 frt 50 kr; Mád 5 frt 40 kr; Erdőbénye 9 frt; O.-Liszka 37 frt 80 kr; Tarczal 9 frt 60 kr; S.-a.-Ujhely 871 frt 80 kr; Király-Helmecz 1 frt 50 kr; Nagy-Mihály 39 frt 60 kr; Rakócz 7 frt 20 kr; Varannó 2 frt 25 kr; Sökut 4 frt 50 kr; Homonna 34 frt 5 kr; ezen összegek a szegény alapra ügyelő választmányok mult hó 16-án tartott ülésében lettek kiutalva.

○ **A királyi helymezi kir. járásbíró**ság épülete, a mely a mult év tavaszán teljesen leégett, már a belső berendezésekkel is teljesen készen áll, s az új épületben, Dr. Szappanos Sándor újonnan kinevezett járásbíró vezetése alatt elhelyezkedett bíróság, remény szerint, a gyorsaság és pontosság elvét fogja követni, a mikre — a hivatalfőnök eddigi erélyes intézkedéseiből ítélve — alapos és biztos kilátás van.

○ **A bodrogközi járásban** előbb Báro Senyey Béla, utóbb Gróf Mailáth József nagybirtokosok a járásorvost felhatalmazták, hogy minden előforuló esetben vérsavot a szegényebb sorsunk részére költséggükre rendeljen. E nemes áldozatkészség folytán a még mindég szerfelett drága, de hasznos gyógyszernek bizonyult vérsavot, a járásorvos már eddig is több esetben kitünő sikerrel használta.

○ **Mint tudésítónk jelzi,** a szomszédos Petráhó község nevének Bodrog-Halászra kért átváltóztatását a m. k. belügyminiszterium megengedte. Üdvözöljük a derek község buzgó előjáróságát, különösen jegyzőjét és elkészét, kik

a magyarsítás ily irányu munkájában is buzgólkodtak.

○ **Millenniumi sorsjátékot** terves az ezredéves országos kiállítás igazgatósága. Mint nekünk írják, ezt a tervet a kormány is magáéva tette s arra az engedélyt meg is adta. A sorsjegyek meg ez év folyamán forgalomba hozhatók.

○ **A Szegi gőzmalom részvénytársaság** f. hó 24-én d. e. 10 órakor S.-a.-Ujhelyben, a zemlénbányai kereskedelmi, ipar-, termény-és hitelbank helyiségében fogja rendez évi közgyűlését megtartani. A közgyűlés tárgyai: 1. Közgyűlési elnök megválasztása. 2. Az igazgatóság üzleti jelentése, melyből kiemeljük, hogy a lefolyt 1894 üzletében malom-befektetésre mintegy 14,102 frt 92 kr fordított. Életneműk csere és eladás útján 417,696 frt 04 kr értékesített. Mérlegkimutatása szerint a múmalom 1894. évi nyers jövedelme 47,470 frt 38 kr, a parasztmalom nyers jövedelme 1152 frt 15 kr, betéti kamatokból 61 frt 68 kr, kisebb bevételektől 132 frt 50 kr. kétes követelések tartalékából fel nem használt összeg 168 frt 91 kr, egyenleg mint veszteség 5172 frt 86 kr, összesen 54,158 frt 58 kr. Vagyonmérlege 301,516 frt 93 kr volt stb. 3. A felügyelő-bizottság jelentése. 4. A mérleg megállapítása és az igazgatósági jelentésben foglalt indítvány feletti határozat. 5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére megadandó felmentési határozat. 6. Egy igazgatósági tagnak és esetleg ebből folyólag egy felügyelő-bizottsági rendes, egy pótnagynak választása.

○ **Nyomozat elrendelése.** Szerdahelyi János málczai plébános panasza folytán, az ottani körjegyző ellen — mint Nagy-Mihályból írják — az alispán a nyomozatot elrendelte és mult hó 27-én fogantatotta. Az eredményről lapunk zártáig értesítést nem kaptunk.

○ **Emlitettük lapunkban,** hogy Kriszten Menyhért szerencsi községi jegyző fegyelmi ügyében a pót nyomozat elrendeltetett. Most Szerencséről írják, hogy Dókus Gyula vármegyei főjegyző a nyomozatot fogantatotta és az iratokat az alispánhoz beterveztette. Az iratok a tiszti fő-ügyésnek adattak ki véleményezés végett, s a nevezett jegyző állásától felfüggesztetett.

○ **Lefoglalt rőpirat.** A Budapesten „Guttenberg” czég alatt levő nyomdában készült „Magyarország jogtalan néphez” című magyar és német nyelven megjelent rőpirat példányainak, az ország egész területén leendő lefoglalását és zár alá vételét a magyar királyi belügyminiszter elrendelte.

○ **Az erdészeti bizottságból.** A vármegye erdészeti bizottsága közelebb tartott ülésében elhatározta, hogy miután Vég-Ardó község volt úrbéres közönsége az 1879 évi október 10-én létrejött egyezség szerint, fajzási jog megváltása címén 168 magyar, vagyis 126 katasztrális hold nem feltétlen erdő talajú legelőt kapott, s ezen terület sem az erdő nyilvántartási törvényében, sem az erdő kezelési költség kimutatásban felvéve nincsen: annak a kezelési kimutatásba való felvételét, s a reá vonatkozó rendszeres gazdasági üzemterv elkészítését el-

rendeltetve pedig a földmivvelésügyi m. kir. miniszterhez felterjesztette.

○ **Engedélyezett komp.** A vármegye alispánja herczeg Windischgrätz Lajos nagybirtokos és Borsi község mint erkölcsi testület közös tulajdonát képező s a bodrogi VI. azámú átmetészen felállított magán használatu kompoz az engedélyt megadta.

○ **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter Mora de Koritowo Koritowzki Konstantin sztafcscini és Matroka István budapesti lakosoknak, a magyar királyi államvasutak Homonna állomástól Hászina, Nagy Kemence, Mudra, Cziróka-Hosszuzemző, Cziróka Béla, Szinna, Sztafcscin, Jalova. Sztarina Oazt-rozanicza és Zuella irányában Szolinka felé az ország határaig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyú rendes, esetleg keskeny vágányú vasútvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

○ **A földmivvelésügyi m. kir. miniszter** megengedte, hogy az eperjesi gör. kath. püspökség a Varannó község határában fekvő „Dubnik” nevű 3—4 katasztrális holdnyi befásított erdő területét kihatásnálhassa és gazdasági üzemterv nélkül kezelhesse.

○ **A hazalók utadója.** A vármegye törvényhatósági bizottsága szabályrendeletet alkotott, hogy a hazalók a törvényhatóság területére megállapított három kézi-, illetőleg egy igás utáni váltásig összeget kötelesek fizetni. Az utadó egyszerre fizetendő; és pedig a vármegye területén lakó hazalók által az engedély kiszolgáltatása-, az ország más törvényhatósága területén lakó, vagy külföldi hazalók által az engedélynek hatósági láttamozása előtt.

○ **Uj ügyvéd.** A kassai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Thuránszky Zoltán* ügyvédet, S.-a.-Ujhely székhellyel, e kamara ügyvédi lajstromába folytatónak fölvetve.

○ **A következő meghívókat kaptuk:** „Meghívó. A sárospataki ev. ref. főiskola ifjúsága által a márczius 15-iki alap javára 1895. évi márczius 15-én (pénteken), a városháza összes termeiben rendezendő zártkörű *táncmulatságra*. Személyleg 1 frt, családjegy 2 frt. Felül-fizetéseket köszönettel fogad és hirdalapoz nyugtáz a rendezőség. Kezdeté 8 órakor. A táncmulatságot delután 3 órakor a főiskola imatermében hazafias ünneppély előzi meg. A rendezőség tagjai: Demeter Bertalan, b. elnök. Ifj. Meczer Gyula, b. alelnök. Vas János, b. alelnök. Seress Barna, b. pénztárnok. Horvay Andor. Baksay József, Bíró Lajos, Czövek János, Diószeghy Dezso, Eperjessy József, Fülöp György, Gönczy Gábor, Gönczy József, Harsányi István, Harsányi Gyula, Kálniczki János, Piskótyi Ferencz, Pozsgay Imre, Rohoska József, Spillenberg Barna, Tóth József, Szikszay Andrá, Zombory Andor.” — „Meghívó. A sárospataki izraelita ifjúság 1895 márczius 10-én Sárospatakon, a városháza nagytermében, a helybeli izraelita nőegylet alaptökéjének gyar-

mindig. Egy arczizma sem változik, egy redő sem lesz szélesebb vagy keskenyebb a homlokán; arca, mintha kőből volna kifaragva.

Hajnakra jár az idő; nyüzsg az élni törekvő ember már az utcazón. Az élet ébredni kezd. A korcsmáros megszólitja a férfit: Hallja barátom! menjen már haza.

Az nem válaszol, bámul meredten, bután tovább. A korcsmáros meglóki, majd megrázza s ő kezd magához jönni s a fertelmes vigyorgás ismét odáll az arczára.

— Mi az ára? — kérdé az üvegre mutatva.
— Nyolcz krajczár a mai. hat a tegnapi.
— Irja ezt is ahoz.

— Nem lehet már, nem fizettél tegnap se, nem lopom az italt! Fizeszen!

— Nem tudok, nincs. majd... tán... holnap... lesz... majd akkor.

A korcsmáros, ki már szokva van az ilyen beszédekhez, egyszerűen elveszi kalapját s kabátját a még mindig vigyorgó férfinak s az ajtóra mutat: — Ki!

— Adja vissza! Adja no!... nincs pénz... lesz... a feleségem... majd holnap...
— Eh! mit áll még itt, menjen!

S azzal ajtót nyitva, kilóki.
Egy pár munkás akkor ment el az ajtó előtt.
— Ennek is most van este — mondá az

egyik s röhögve mentek odább, mint a kik nem ismerik azt az embert, mint a kik előtt mindennapi az ilyen látvány.

S a kidobott felkel a földről s meggörnyedve, folyton vigyorogva elindul, hazavezetve ösztöne által; egyenesen haza, a nyomorult lakásba. Ottthon már felkelt mindenki, csak az öreg asszony hőrög s zsörtölódik még az ágyban, a többi — feleségén kívül — régen szétment a városba kenyeret keresni, ha lehet.

Felesége felöltöztött már s a nyitott ablak mellett állt; kezében czeruzával, javitgat egy dolgozatot.

A férj belép inogva, kalap és kabát nélkül az ágyhoz tantorog s aztán vigyorgó arczat a nő felé fordítja.

— Mari ebteném!
— En is! Hol hagyta a ruhádat?
— Elvettek!
— Palinkaért, ugy-e?
— Azért.
— Ebteném.
— En is, de nincs mit ennünk.
— Dolgozzal.
— Hát te?
— En nem! s azzal végig dülve az ágyon, horkolni kezd.

— En nem — mondja magában a nő — te nem, sohasem, csak inni, inni.

En Istenem, mi lett az életemből, ebből a virágból, mely oly gyönyörűen nyílt! Kór, hitvány száraz kór, melyet kergot a szél, az a hideg szél. Szerelem, szerelem! nem igaz, a mit hittem róla, nem az égbe vezet, de a durva fekete földbe, a rothadásba, a piszokba. Kenyér nélkül, meleg nélkül, ruha nélkül nincs, nincs szerelem, csak hideg undorodás, vágy, vágy, iszonyú, égető vágy a sirba, le a föld alá. Oda, oda mennék, ha lehetne; de mi lesz ezzel a nyomorulttal, a kit én vittem bele a nyomorba, én csalogattam? Milyen boldog lehetett volna, ha nem ismer engem; boldog, szerencsés, s én is — ha nem ismerem vala meg őt! Ha ő nem volna, megkeresném az útát a Dunáig... talán azért is van oly közel az a nagy folyó, hogy a kinek van, beletemesse banatát. Vajjon mi célja van az életnek ott, hol maga a tulajdonos sem ragaszkodik hozzá? nem szebb, nem jogosultabb-e hamarabb érni a cselhoz, a hideg, fekete földhöz? Oh! ne itéljétek el az öngyilkosokat, ismerjétek meg előbb a nyomort, a szenvedést...!

Jenczi.

(Folyt. köv.)

pítésára zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj: személyjegy 2 korona, családjegy 3 korona. Kezdetre 8 órakor. Felfűzésekkel köszönettel fogadtatnak s hirlaplaj nyugtáztatnak.

○ **Veres kakas.** Homonnán, mint lapunknak írják, múlt hó 27-én ismét tüzeset volt. Ez éven ez már a második. Úgy látszik gonosz kezek működnek e téren. Kívánatos volna, hogy ha a rendőrség egy kiéssé erélyesebb nyomozást eszközölne, mert félo, hogy télen-ségével az ilyen esetek száma többször ismétlődhet. A tűz lokalizálására dr. Moskovics Ervin főparancsnok rendkívüli erélyt fejtett ki s neki köszönhető, hogy több ház nem lett a tűz martalékává. Sok ilyen derek főparancsnok!

○ **A sárospataki önkéntes tűzoltó-egylet,** a múlt hó 24-én tartott közgyűlésében megválasztotta elnöké *Philipp Károlyt*, titkárrá *Hodossy Bélát*, pénztárnokká *Csajka Endrét*, orvosá *dr. Kondor Miksát*. Választmányi tagok lettek: főparancsnok, főszertárnok, mászóparancsnok, Kádár Gyula, Kretovics Sándor, Tristyánszky Károly és dr. Zsindely István. Pavletita Gyula volt pénztárnoknak, eddigi működéséért jegyző-ükön köszönetet szavaztatott.

○ **Porubbán m. hó 27-én** egy parasztszalad kis gyermekét egyedül hagyva otthon a kemence tetején, a honnan leesve, éppen egy nagy forró vízbe esett, a melyben, mire az anyja előjött, egészen megfőtt. A gondatlan szülőket a rendőrség vette oltalma alá.

○ **A sárospataki általános ipartestület** f. hó 3-án tartotta meg évi közgyűlését. Az elnöki beszámoló s a számvizsgálók jelentése után az évi költségvetés állapotát meg. Elnökké Neumann Péter, alelnökké Kovács Endre, pénztárnokká Szakácsi Ede, jegyzővé Steinfeld Jenő, ügyesszé Végh Bertalan nagy felkesedéssel egyhangulag választották meg. Az előjáróság is mind a régiék maradtak.

○ **Vérea verekedés.** Homonnán múlt hó 27-én néhány csavargó cigány megtámadta a vágóhidről jövő mézárosokat, kiket csakis az oda siető rendőrök tudtak megvédeni. Nehányat letartóztattak. A verekedés áldozatát egy mézáros, kinek a cigányok fejbőrét hasították fel, dr. Szekecsak vette gondjai alá.

○ **Névmagyarosítások.** Weisz Dávid tokaji lakos, nevét *Vajdára*, Wohl Márkus dr. sárospataki illetőségű, pozsonyi lakos, valamint kiskorú Etel leánya nevüket belügyminiszteri engedély alapján *Vajdára* magyarosították meg. Weinberger Armin sátoralja-ujhelyi illetőségű bécsi lakos vezetéknevének *Vajdá**-ra kért átváltoztatása, folyó évi 13,089. számú belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— **Himen.** Dr. Thuránszky Zoltán sátoralja-ujhelyi ügyvéd jegyvet váltott Ambrózy Nándor kedves leányával Nandin-nal.

— **Katonai lovasár.** Folyó évi április hó 3-án Töke-Terebesen és április hó 5-én Sátoralja-Ujhelyen katonai lovasár fog tartatni.

— **Sorozás.** A sárospataki illetőségű mindhárom korosztálybeli hadkötelesek sorozása, S.-a.-Ujhelyben folyó évi márczius 21-én, az Ókaszói helyiségben, reggel 8 órakor fogja kezdetét venni.

○ **A csanálós körjegyzőséghez tartozó** községek folyó évi költségvetéseit a főszerző a közgyűlésnek bemutatván, véleményes jelentése alapján Sóstófalva és Kis-Dobza községek költségvetése változatlanul jóváhagyatott, ellenben Csanálós község költségvetése visszaadott, hogy az abban előforduló előirás különbözőzeteket vegye tárgyalás alá és harminc nap alatt jóváhagyás végett újonnan terjessze be a törvényhatóságához. Kimondta azonban már ez alkalommal a bizottság, hogy miután Fränkel Jenő községi pótdajára nézve az egyeség megkövetését annak idején elmulasztotta, a községi pótdajó kules százalék szerinti megterhelhetése a törvényhatóság által jóváhagyatott.

— **Sárospatakon a magyar irodalmi önképző társulat** a már régebben kezdeményezett „Tompá emlék-alap” javára folyó hó 23-án felolvasó estélyt rendez az énekkar és zene-egylet közreműködésével. A műsor még teljesen nincs megállapítva. Az érdekesnek ígérkő felolvasó estélyre ez úton is felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

— **A sátoralja-ujhelyi kerületi betegsegélyző pénztár** igazgatóság a közgyűlés előkészítése céljából folyó évi márczius hó 10-én délután 2 órakor, a pénztár helyiségében ülést tart.

— **Párviadal.** S.-a.-Ujhelyben folyó hó 3-án M. Gy. és E. J. sárospataki lakosok kard-

párbajt vívtak, a mely utóbbi megsebesülésével végződött. A lovagias elintézésre szaváltás adott okot.

— **A sárospataki közbirtokosság** folyó 1895. évi márczius hó 14-én d. e. 9 órakor az u. n. városi nagyeremben rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés az 1894. évről. 2. Számvizsgálói jelentés, számvizsgálók kiküldése. 3. Költségvetés megállapítása az 1895 ik évre. 4. Felsőbb bíróságilag visszaitelt bécsi annuitái befizetett pénzek visszafizetésének megerősítése. 5. A róm. kath. ispotály ellenében megítélt kamatok elengedésének illetőleg alapítványára tételének megerősítése. 6. A bécsi 4-ik 100000 frtos adósságnak 1895. év október 1-vel egyszerre leendő lefizetésére készített terv jóváhagyása s ezzel kapcsolatban az erdőhasználat megállapítása.

— **Ungaria** cím alatt *Moldován* Gergely egyetemi tanár Kolozsvárt évek óta egy román folyóiratot szerkeszt, a melyben a magyar literatúrát ismerteti a románokkal. Újévtől fogva e folyóirat magyar nyelven is hoz közleményeket, általuk a magyarsággal a román dolgokat akarván megismertetni. Hogy ez a magyar-román szemle mily derékasan felel meg hívatásának, mutatja az I. II-ik szám következő tartalma: Br. Bánffy Dezső. — A román nép eredete. — A románok vallási uniója Rómával. — A román templom. — A román állam intézményeiből. — Népszokások. — Alexandri. — A Rákóczy induló Jassiban. — Vajda Katalin, a havasok urnője. — A román liga alapszabályai. — A román pénzintézetek. — A román varázsköltészet. — Legendák. — Az új kormány teendői a nemzetiségi ügyben. — Román szók a magyarban. — A jobbagyok Romániában. — Sinkai György élete és munkái. — A román népesedés statisztikájának jelenlegi helyzete. — Kérelem. — Könyvészet. — Szerkesztői üzenetek. — A derek folyóirat előfizetési ára egy évre 6 frt. A pénz *Moldován* Gergelyhez küldendő Kolozsvárra.

○ **Két jó házból való** fiú tanuló felvétetik a sárospataki ev. ref. főiskola könyvnyomdájába.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

* **Megszüntetett eljárás.** A kir. ügyészség Weiszberger Eliás sztropkó-polenai lakost az ellene folyamatba tett vizsgálat befejezése után azért, mert törvénytelen származású gyermekeit állítólag szándékosan törvényeseknek vezettette be a sztropkói izraelita hitközség anyakönyvébe, közokirat hamisítás vétségével vádolta. A vizsgálat során ennek ellenkezője tűnőn ki, a törvénytészek a további eljárást beszüntette.

* **Lopás.** Szakszon Parti János 1893. évi augusztus 28-án éjjel Tisza-Lucz községében az éjjeli órákban, az özv. Zsamba Gyuláné lakásának azon szobájába, melyben ez időben a cholerajárványban elhalt férje a ravatalon fektült, a szoba becsukott ablakának erőszakos felnyitása után behatolva, onnan az ablakpárkányról egy csomag játékkártyát, a falról egy forgópisztolyt, az asztalról pedig egy tollkést ellopott s az ablakon keresztül a szobából távozott. Majd ismét a pénzébe hatolt be és onnan egy felitter bort ellopott. A törvénytészek vádoltát a lopás büntetésében bűnösnek mondta ki és két évi és hat havi fegyházra ítélte. Felek az ítéletbe belenyugodtak.

* **Orgazdaság.** Szikszai Pál a ki Grósz Antal nagyberlő bekecsi gazdaságában mint cseléd volt alkalmazva. 1893. évi október havában egy zsák búzát vitt édes anyjának, Szikszai Andrásnak eladásra, ki azt 2 frt 50 kron meg is vette. A törvénytészek orgazdaság vétségében bűnösnek mondta ki Szikszay Andrást és három napi fegyházra ítélte.

* **Csőd.** A s.-a.-ujhelyi törvénytészek által Blum Hermann nagy-nihályi be nem jegyzett kereskedőnek bárhol található ingó és — Horvát-Szlavonországok kivételével, a magyar állam területén levő ingatlan javaira a csőd megnyitottat. Csődbiztosul Lehmann Viktor törvénytészeki albiró, tömeggondnokul Fröhlich Gyula nagy-nihályi, helyettesül dr. Tátray Dezső s.-a.-ujhelyi ügyvedek nevezettek ki.

CSARNOK.

Br. Jósika Miklós.

— 1794. április 28-tól 1865. február 27-ig. —

Br. Jósika Miklós születésének százados évfordulóját ünnepelte meg folyó év február hó 24-én a kollégium kebelében létező „Erdélyi-Önképzőőr.” Jól esik látni az érdeklődést, melynek az ifjúság honunk nagyjai, de különösen azon nagyok irányában viseltetik, kik útörök voltak nemzeti irodalmunk mezején E férfiú is, kinek emlékezetét az ifjúság csendes, mély ihletettséggel ünnepelte meg, azon nagyjaink közé tartozik, ki első volt az első közt, ki főrangú születésű lévén, nem restelte az akkori kor nézeteivel szemben, — hogy az írói pályára csak szegénynek való, — az írói tollat forgatni. Nemzeti irodalmunk az ő idejében szegény volt termékekben, mert egy-két elbeszélés és néhány regényen kívül, teljesen hiányzott a prózai termék. Ő volt a magyar regény-irodalom tulajdonképeni teremtője, atyja, ki hosszú időn át legszorgalmasabb, de egyszerűsággal legtehetségesebb művelője is volt. Midőn első műve megjelent, úgy a kritika, mint a közönség nagy tetszéssel fogadta s első bírálója azt mondta „Abafi”-ről, „hogy a maga körében első és legjobb, mióta nyelvünk zeng.” Úgy „Abafi,” mint többi regényei nagy olvasó közönséget szereztek meg s nyitottak egyszerűsággal utat az irodalomnak, a felső körökbe is. Nagy érdeklődést ébresztett munkáival s elég szerencsés volt ritka termékenysége által ezen érdeklődést fenn is tartani, mert harminc évi írói pályája alatt százhuszonöt kötetet írt. „Jósika, mint a magyar történelmi regény kezdeményezője s általában, mint a magyar regény-irodalom megalapítója,” a nemzeti szellem táplálására és éltetésére is nagy befolyást gyakorolt, mert tárgyait leginkább — dicső múltból vette, midőn az erdélyi nemzeti fejedelmek, Mátyás, az Árpádok és az Anjouk dicső korát oly elragadóan tudta eszteleni. „E szempontból Jósika nagy méltánylatot érdemel s méltán megilleti őt az író- és a buzgó hazafi kettős koszorúja.” Írói munkásságára nagy befolyással voltak ifjú korának szép napjai, mert főiri család gyermeke lévén, azon körökben forgódott, a melyekben a nyelv, a régi nemzeti hagyományok és szokások, ellenében a magyar főiri családokkal, kik inkább a külföld felé hajlottak, még lettek őrzve. 1811-ben katona lett, mely pályát szinte dicsőséggel futotta meg s babért aratott az olasz- és francia hadjáratban. Ezen időben sok felé járt, sokat tapasztalt és sok emberrel ismerkedett meg, mert hiszen az akkori háborús idők nem engedték a katonát pihenni. S hogy idejét a terhes szolgálat mellett is jól használtá fel, irodalmi működése a tanúság reá, mely helyesen tudta az akkori tapasztalatokat és ismereteket érvényesíteni. Bármily szép is a katonai pályá s bár a hős szeme előtt leng is a dicsőség babérszörtyője, mégis csak terhes az, s a ki nem testtel-lelékekkel katona, hamar vágyik azt ott hagyni. 1818-ban Jósika is megvált a katonai pályától s házasságra lépett Kállay Erzsébettel. De ezen házasság nem volt szerencsés, mert a fiatal hős, ki feleségében egy magához hasonló, ideális lényt keresett, csalódott s szívének ezen mély csalódása bár szomorúan, de gyümölcsözően nevelte élettapasztalatait. Igazi jutalmat nyertek szenvedéséi, mikor 1847-ben br. Podmaniczky Juliat vette nőül, kit izenegy évig szeretett s ki élete leginkább napjaiban, bujdosásában s öreg korában bü. ünneplendő és szerető társa volt. Tény, hogy ezen derek nő Jósika külföldi munkásságára s egész életére nagy befolyással volt. Midőn a katonai szolgálatból kilépett, visszavonult a nyilvános élettől és csendes magányban történelmi- és irodalmi tanulmányokkal foglalkozott. Azonban a közélettel nem vonult egészen vissza, mert hazajá érdekeit mint igaz hazafi, szívén viselte. „Már negyven éves férfiú volt, midőn 1834-ben az erdélyi közélet forrongása őt a politikai pályára sodorta. Mint királyi hivatalos jelent meg az erdélyi országgyűlésen s az ellenzékhez csatlakozott. Keveset beszélt s nem tartozott partja kitűnőbb emberei közé. Felénk szónok volt és se közigazgató, se politikai ismeretei nem voltak oly nyo-

mások, hogy feltűnő szerepet játszhassék. Szemlélődött, szorgalmasan olvasott, s irogatni kezdett. A kor mozgalma eszmeiket ébresztett benne, s mert bezalmai restellett, vagy nem igen tudott, leírta gondolatait s kiadta. Így jelent meg tőle „Irány” és „Vázlatok” című részint társadalmi, részint politikai töredékek 1835-ben.¹ Ámde ezen munkái kevés figyelemben részesültek. Ez a semmibe vevés azonban nem hangolta le Jósikát, mert nem tette le a tollat, az írás úgy látszik benső szükségévé vált, ő is részt akart venni nemzeti újjászülési küzdelmében. A mi neki a politikai pályán nem sikerült, azt kivívta magának az irodalmin, mert ezen időben történt ugyanis, hogy egyik rokona P. Horváth Lázár, ki a regényírással foglalkozott, felolvasta előtte egyik regényének részleteit s ezek Jósikát arra készítettek, hogy a regényíráshoz fogjon, gondolva, hogy e teren nagyobb sikert fog aratni, de mindenesetre jobb munkát fog a közönség kezébe szolgáltatni, mint feleség rokona. S hogy reményében nem csalódott, mutatta a siker, melyet elért, midőn 1836-ban a szurdoki remetességében írt „Abafi” című történelmi regénye megjelent. Hogy első művével oly meglepő sikert aratott, tehetségének kívül nagyban hozzájárultak kora, állása, élményei és tapasztalatai. És hogy éppen a történelmi regényben tűnt ki legjobban, abban leli magyarázatát, hogy erdélyi magnas volt; mert Erdélyben a magnások jól ismerték kis hazájuk történetét s e történetnek voltak sok oly mozzanatai, melyek az egyes főuri családokkal szoros összefüggésben voltak. Egyes eseményei vagy magában a családban, vagy valamely rokon családnál játszódtak le, egyes eseményeknek vagy magából a családból, vagy valamely rokon családból voltak fozszereplői. Ezeknek az élményei aztán hagyománykepen maradtak fenn a családban s vagy fegyver, ékszer vagy ruhadarab voltak az intőjelek, melyeknek látára a család feje készségesen regézte el a hozzá fűződő eseményeket. Így tehát a hazai történelem, monda és nemzeti érzés mintegy a családi hagyományhoz tartozott. Mint már előbb is emítém, Jósika erdélyi főúri család sarja lévén, rokonságban volt Erdély hatalmas családjaival, a kiknek körében mint gyermek s tudni vagyó ifjú megfordulván, sokszor nyílt alkalma az egyes családokkal fennálló regéket és hagyományokat meghallgatni, a melyekhez aztán tapasztalatait és hagyományait hozzáfüzte, elég anyagot talált regényeinek megírásához. „Abafi” megjelenése Jósikát egyszerre híressá tette s neve az összes művelt társadalomban visszhangra talált. Hazánk első tudományos közintézetét versenyeztek birhatásáért, mert úgy az Akadémia, mint a Kiskalud-Társaság tagjai közé felvette. Ez utóbbi érdemét azzal jutalmazta, hogy előbb igazgatójává, majd későbbben elnökévé tette. Ezen állásban az annyira óhajtott nyugalom megtalálván, minden idejét az irodalomnak szentelte. Ámde hazánk politikai égen vészfelhők tornyosultak, a vihar közeledett s teljes erővel tört ki az 1848-ik évben. Jósikát, ki hazáját forrón szerette, az események nem hagyták érintetlenül, ő is a szabadság szavójához szegődött és élénk részt vett a szabadság kivívásában, mint a honvédelmi bizottság tagja. Végig küzdötte a diós harezot s midőn a világsi gyanúnap felviradt ő is konytelen volt vérszívvel s tört reményvel elhagyni hazáját, — melyet többé viszont nem látott — s a külföldre menekülni. Előbb Belgiumba ment s Brüsszelben telepedett le, később azonban közelebb húzódtott hazája határához s Drezdában tette át lakását. Keserű volt a jeles költőnek a hontalanság, de enyhítette s számtalatos keserű napjait anyagi lelki neje, ki folyton biztatta a hontalant s serkentette, hogy szorgalmas munkálkodásban keressen némi enyhülést. Míg Jósika számtalatosban tollalval kereste kenyerét: adott lelki neje eszpekereskedést nyitott s szorgalmasan legalább annyit keresett, hogy nem szenvedtek szükségét. Nem csak irodalmi munkásságot fejtett ki, hanem a magyar emigráció javára s hírlapokba s írt, ez által akarván a külföld figyelmét a magyar ügy iránt fölkelteni. Regényeinek nagyobb részét számtalatos alatt írta s küldözte hazára. Ezek közül az elsők, melyek a forradalom hatása alatt keletkeztek: „H. Rakoczy Fejencz”, „Egy magyar család a forradalom alatt”

— csak a hatvanas években kerültek nyomtatás alá Midőn az önkényuralom hazánkban minden szabadabb mozgást megnehegített, Jósika, — ki a forradalom után a hadi törvénysek által kötél általi halálra ítéltetett, — nem adhatta ki regényeit saját neve alatt, mert a cenzúra keméltlenül megsemmisítette volna, hanem kénytelen volt azokat alnév alatt nyomtatásba adni. Alnévét egyik regényének címére rá vette s így összes regényei, melyek az önkényuralom ideje alatt hagyták el a sajtót „Észter szerzője” alnév alatt jelentek meg. Újgond szívtel vette észre a pirkadó hajtalt, mely hazánk egén derengni kezdett, mely egy jobb jövő előhírnökéül tekintetett. Szamantalán büdös hazafi szíve sebesebben kezdett dobogni azon hír hallatára, hogy a király bekegyebot nyújt a nemzetnek s a kétségbeesett szívekbe ismét visszatért a remény, hogy hazánk szabad lesz, hogy alkotmányunk visszaállítatik. Jósika is azok közé tartozott, kik epvedé vártak a nagy, a lélekemelő pillanatot, mikor a király és nemzet kibékül, fátul vettek ki a multra s nékik ismét szabad lesz visszatérni szabad honukba, melynek virányait oly hosszú idő óta nem látták. A beteges és rohamosan hanyatló költőben még egyszer fölébredt a lelkesedés, de ez már csak végső fellobbanás volt, a kiegyezés felejthetetlen évét nem érte meg, hazáját nem látta többé, mert nemes szíve, mely hazáját oly lángolóan szerette, 1865-ben febr. 27-én idegen földön szünt meg dobogni. Tete meit ott pihentek az idegen hantok alatt, mig nem a család 1893-ban haza hozatta. M st itt nyugszik a honi földben élete hű társával együtt.

Jósikának első és legjobb regénye „Abafi” volt, melyet a többi regényei és pedig előbb a jelesbbek: „Az Utolsó Bathori”, „A Csehke Magyarországon” stb. követték egészen a „Sziklarsza”-ig, mely Jósika regénysorozatát 1864-ben be is fejezte.

Jósika irodalmi működésében két szakot különböztethetünk meg, u. i. azt a szakot, a midőn ő irodalmi pályáján első fölléptével rohammal veszi be az olvasó közönség érdeklődését s aztán tovább-tovább haladt mig dióségének fordulópontjához ér, a honnét aztán rohamosan haladt lefele. Irodalmi munkásságát a jeles angol regényíró Scott Valter hatása alatt kezdte meg. Míg Scott a skót várkastélyok, mezei lakó regényes múltját esetelte, addig Jósika az erdélyi kastélyok és udvarházak múltját eleventi föl. Lelemenyessége oly rendkívül, hogy meséinek álmódolásában kifogyhatatlan volt. Regényeinek folyama könnyű, szinte áradó, úgy, hogy az olvasó figyelmét folyton lekötve tartja a nélkül, hogy kifárasztana; s részint ez által, részint regényeinek tartalma által, melyet a fényes múltból vett, az olvasó közönség kedvenczévé lett; a közönség, a felsőbb körök és műveltebb középosztály tetszéssel fogadta és a legkedveltebb olvasmányává tette műveit. De nemesak a fényes múlt ezen vonzó esetelése hanem regényeinek erőlkési alapszemei által is sokakat nyert meg az olvasók közül: ha „Abafi”

járt erős olvasuk, örömmel tapasztajuk, hogy az erős akarat, mily hatalmasan győzi le a rossz hajlamokat, hogy az erős elhatározás, mely akadályokon képes győzedelmeskedni, ideális alakjai is vonzó hatást gyakorolnak, különösen egy néhány nő jelleme, melyekben a fenség és báj oly összhangzóan van csoportosítva. Kellemesek regényeiben a tájrajzok, melyek röviden találovan vannak az olvasó lelki szeméi elé állítva s mely által elvőjeit, kik hosszadalmas leírással igyekeznek hatást elérni, mészé fölülmúta. Ez volt írói működésének emelkedő pontja, mely után a lejtőn csakhamar lefele haladt. Későbbi regényeiben jobban simul a franciaia romantikusokhoz és ő is átvesszi tőlük az élőkire állított jellemet, borzalmasságok és titkok és meglepő hírek szerepeltetését. Regényeinek fogatkozisai szerkezeteinek bizonytalansága, jellemének fogatkozisai mind jobban-jobban tűntek ki, úgy, hogy utolsó regényeivel még magát a kritikát is maga ellen zudította. A kritika ezen éles támadása fajt az agz költőnek s hevesen és keserűen védte magát „Emlékirat”-aban, melyet azonban nem tudott befejezni, mert a halál kiragadta a tollat a sokat hányatott nagy költő kezéből. „Ki hitte volna, — mondja Salamon F. — hogy „Emlékirat”-a, melyben önéletrajzi kezdé meg, jóslatszerű sugallatra a magyar irodalom számára írt végső hagyomány? De a ki annyi befejezett művet hagyott az utókorra, eleget megírta életét a hazai történelemben, s elég emléket hagyott maga után. A kritika taláhat sikerültebb műveket is övével irodalmunkban; de a magyar irodalom történetében Jósika nevével fojza legelől említit, mint Romulusét Róma története.”¹

Witthen Aladár.

¹ „Pesti Napló” 1865.

GONDOLATOK.

A szépség kettős áldás, boldogítja azt, k látja s azt, ki bírja.

A becsület mindennapi értelemben egy röpke, árnyékzerű kísértet, az idő és hely vélemények viaszszagúzása.

Az otthoni önjelzés megkivántatik az egészszéges munkásságra, mert a levertség és elhagyatottság komor érzelme, a legerősebb ferfit is almodozóvá teszi.

Sokat tesz házas társaknál, a szokás varázseréje. A hosszas egyetertés kibékíti őket egymás gyöngegeivel, hiányaival, hibáival és a másokkal való összeköttetés, méltányolni tanítja egymás jobb tulajdonait.

A háziasságukba legszerencsésebb emberek hazán kívül is a legmunkásabbak.

HIRDETÉS.

Legújabb! Legújabb!

INTONA

Elpusztíthatlan acélhangokkal, változtatható érez-jatekklapokkal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmány hangszereit minden előzetes tanulmány s zeneismeret nélkül, csak meg-száz letűrés szerinti zenedarabot lehet játszani. Ara változtatható érez-jatekklapokkal és korlátlan műsorral.

A „Columbus” csimbalm-zerője megszünteti az eddigi pamutúrt és csermázst, erős és eszege hangot nyertük általa. Minden verőre hátki ráhúzószék azerője 1.50, 2.—, 2.50, 3.— és 3.50. Külön a „Columbus” zerője, para 1 ft. Képek arj egyébe: a) harmóni-kész; b) mechanikai zenő-művekről és zenő-disztingokról; c) minden egyéb hangszerekről, hangszerekkel és hűtőkről külön kiadásokban ingyen és bérmentve küldeték.

¹ Budapesti Szemle, 1867